

ČESKÁ INSPEKCE
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Oblastní inspektorát Havlíčkův Brod
Bělohradská 3304, 580 01 Havlíčkův Brod
tel.: +420 569 496 111, IČ: 41693205
e-mail: hb.podatelna@cizp.cz
ISDS: htkdzar
www.cizp.cz www.cizp.cz

Č.j.: ČIŽP/46/2022/2285
Spis: ZN/ČIŽP/46/1111/2022

Vyřizuje: Pavel Korábek
Telefon:

Datum: 27.4.2022

Cestovní zpráva ze zahraniční pracovní cesty

Jména státních zaměstnanců ČIŽP:

Mgr. Jana Cháberová – Ř ČIŽP – vedoucí OOP
Ing. Pavel Korábek – OI Havlíčkův Brod - vedoucí OOP
Ing. Čestmír Vitner - OI Havlíčkův Brod - inspektor OOP

Datum odjezdu z České republiky: 20.4.2022

Datum příjezdu do Schönsee: 20.4.2022

Datum návratu do České republiky: 21.4.2022

Název a adresa navštívené instituce:

Centrum Bavaria Bohemia, Freyung 1, Schönsee, Německo

Účel cesty:

Účast a zastoupení ČIŽP na mezinárodní konferenci:

“Dopad zemědělské činnosti na kvalitu půdy a znečištění životního prostředí kontaminanty v česko-bavorském pohraničí”

Seznam získané dokumentace, zejména odborných materiálů, s doporučením jejich případného širšího využití:

- Prezentace přednášek v elektronické podobě
- Sborník přednášek v analogové podobě

Anotace (Stručný výsledek cesty):

Pracovníci inspekce se zúčastnili mezinárodní konference zaměřené na problematiku dopadu zemědělské činnosti na kvalitu půdy a její znečištění v širokém pásu česko-bavorského pohraničí. Výzkum probíhal v rámci Projektu č. 220 financovaného Evropským fondem pro regionální rozvoj, cíl EUS Česká republika – Svobodný stát Bavorsko. Garantem projektu je za Českou republiku

Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i. a za Bavorsko Bayerisches Landesamt für Umwelt a Landesamt für Landwirtschaft. Obsahem konference bylo představení programu, průběhu jeho realizace, seznámení s legislativou a prezentace zjištěných výsledků s porovnáním stavu na bavorské a české straně hranice. Pozornost byla věnována rovněž možným dopadům klimatické změny na stav půd a jejich úrodnost.

Mezi přednášejícími byli zastoupeni pracovníci z Bavorského zemského úřadu pro životní prostředí, Bavorského zemského úřadu pro zemědělství, Výzkumného ústavu rostlinné výroby, v.v.i., Masarykovy univerzity v Brně, Mendelovy univerzity v Brně, ÚKZÚZ, Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy a soukromých subjektů z ČR. Konference byla rozdělena do dvou dnů.

Podrobný popis cesty a výsledků dosažených při konferenci:

Středa 20.4.2022:

V ranních hodinách výjezd z Havlíčkova Brodu, v 9:30 přechod státní hranice v Rozvadově, v 9:50 příjezd do Schönsee. V 10:00 byla zahájena konference uvítacím proslovem s popisem historie objektu Centra Bavaria Bohemia.

Následovaly jednotlivé bloky přednášek s tématy:

1. Blok prezentací: Krátký úvod do historie česko-bavorské přeshraniční spolupráce – historie projektů
 - a) RNDr. Jaroslav Staňa (Central Institute for Supervising and Testing in Agriculture; Brno) + Dr. Bernd Schilling (Bavarian Environment Agency; Marktreutitz) – Přehled bilaterální česko-bavorské spolupráce
 - b) Dr. Bernd Schilling (Bavarian Environment Agency; Marktreutitz) – Title: Základní hodnoty bavorských půd (projekt GRABEN) jako základ pro přeshraniční spolupráci CZ-BY
 - c) Dr. Pavel Čermák (Crop Research Institute; Praha) – Zahájení česko-bavorské spolupráce na základě projektu „Rizikové látky v půdě ve vztahu k životnímu prostředí“
 - d) Dr. Milan Sánka (Recetox; Brno) – Nová strategie EU pro půdu 2030 a návrh zákona pro zdravé půdy
2. Blok prezentací IIa: Mezinárodní a národní projekty (ochrana půdy, klimatická změna, ochrana vodních zdrojů / podzemní vody....)
 - a) Dr. Michael Joneck (Bavarian Environment Agency; Hof) – Změna klimatu – dopad na Bavorsko
 - b) Dr. Edzard Hangen (Bavarian Environment Agency; Hof) – Mobilita SO₄, Pb, a Zn v kyselých lesních půdách česko-bavorského pohraničí

- c) Ing. Eva Kunzová, CSc., Ing. Ladislav Menšík, Ph.D. (Crop Research Institute; Praha) – Monitoring a hodnocení půd v česko-bavorském příhraničí v posledních patnácti letech – projekty č. 75, 324, 146 a 322
 - d) Dr. Tobias Zuber (Bavarian Environment Agency; Hof) – Zásobování vodou, ochrana podzemních vod a změna klimatu
 - e) Ing. Titus Ebert (Bavarian State Research Center for Agriculture; Freising) – 35 let monitorování zemědělské půdy v Bavorsku – vývoj znečištění půdy
3. Blok prezentací IIb / Vortragsblock IIb: Mezinárodní a národní projekty (ochrana půdy, klimatická změna, ochrana vodních zdrojů / podzemní vody....)
- a) Ing. Ladislav Menšík, Ph.D. (Crop Research Institute; Praha) – Moderní postupy měření parametrů kvality půdy (uhlík, dusík, rizikové prvky a živiny) pomocí XRF a NIRS technologií v česko-bavorském příhraničí
 - b) Ing. Uwe Geuß (Bavarian Environment Agency; Hof) – Vymezení oblastí s přirozeně zvýšenými anorganickými polutanty v půdě jako příspěvek k preventivní ochraně půdy? Pilotní projekt v kraji Lichtenfels
 - c) Mgr. Šárka Poláková, Ph.D. (Central Institute for Supervising and Testing in Agriculture; Brno) – Základní monitoring půd v ČR
 - d) Prof. Radim Vácha, Ph.D. (Research Institute for Soil and Water Conservation; Praha) – Nejdůležitější persistentní organické polutanty v půdách
4. Blok prezentací IIc: Základní informace k projektu č. 220 (a prekurzorové projekty)
- a) Dr. Pavel Čermák (Crop Research Institute; Praha) – Dopad zemědělské činnosti na kvalitu půdy a znečištění životního prostředí kontaminanty v česko-bavorském pohraničí
 - b) Dr. Bernd Schilling (Bavarian Environment Agency; Marktredwitz) – Bavorsko-česká spolupráce pro půdu – cíle a úspěchy
 - c) Ing. Markéta Dvořáčková (Bioanalytika; Chrudim) – Analytické metody a zařízení pro analytické činnosti použité pro projekt č. 220

První den konference zakončen v 18:30 a následoval odjezd na ubytování do penzionu Gaisthaler Hof v obci Gaisthal. Po ubytování následoval přesun do restaurace Gasthof Frauenstein v obci Weiding, kde proběhl společenský večer. Po společenském večeru následoval přejezd do místa ubytování.

Čtvrtek 21.4.2022:

Konference pokračovala dalším blokem přednášek od 9:30:

5. Blok prezentací III: Projekt č. 220

- a) Ing. Ladislav Menšík, Ph.D., Ing. Lukáš Hliseníkovský, Ph.D. (Crop Research Institute; Praha) –Stav kvality a zdraví půd z pohledu pH, rizikových prvků a živin v česko-bavorském příhraničí –výsledky projektu č. 220
- b) Dr. Edzard Hangen (Bavarian Environment Agency; Hof) – Výskyt a setrvávání škodlivin v zemědělských půdách bavorského regionu Interreg V
- c) RNDr. Michal Jágr, Ph.D., Ing. Václav Dvořáček, Ph.D., (Crop Research Institute; Praha) –Detekce a výskyt perzistentních triazinů a jejich metabolitů v půdách česko-bavorského pohraničí/

6. Blok: Diskuze k projektu č. 220 - Časté otázky/body budoucí spolupráce

- a) Budoucí možnosti vyhodnocování výsledků a dat a jejich interpretace pro uživatelskou sféru
- b) Budoucí možnosti analýz archivních vzorků půd

Společným obědem byla konference ukončena. Odjezd ze Schönsee byl ve 13:20. Ve 13:40 byla na hraničním přechodě Železná překročena hranice, návrat do Havlíčkova brodu byl ve večerních hodinách.

Shrnutí:

Ochrana půdy v Bavorsku i v ČR řeší obdobné problémy se zatížením půdy organickým i anorganickým znečištěním. Legislativa v každé z obou zemí volí jiný přístup. Bavorské předpisy upřednostňují využití znečištěných půd ke stavebním účelům (násypy, zásypy apod.), zatímco v ČR se v návaznosti na míru znečištění volí postupy od zvyšování zátěže mírně znečištěných půd po vyloučení produkce z těchto půd z potravního řetězce.

Odlišné jsou rovněž metodiky pro stanovování obsahu rizikových látek a prvků. Zatímco v ČR je pro stanovení celkového obsahu těžkých kovů používán výluh v lučavce královské a mobilní frakce výluh kyseliny dusičné, v Bavorsku je ke stanovení v některých případech používán rovněž prostý vodní výluh.

Za nevýhodu doprovázející realizaci celého projektu lze považovat dobrovolné zapojení zemědělců, ať již při odběru vzorků půdy, tak při poskytnutí informací o způsobu hnojení a o aplikaci pesticidů. Výsledky získané v rámci toho projektu jsou důsledně anonymizovány a pro praxi správních úřadů jsou tak nepoužitelné, a to i v případech, kdy bylo zjištěno výrazné znečištění půdy.

Cestovní zpráva předložena dne: 29.4.2022

Podpisy účastníků cesty: (podepsáno elektronicky)

Mgr. Jana Cháberová

Ing. Pavel Korábek

Ing. Čestmír Vitner

Cestovní zprávu schválili:

Dne 29.4.2022

Ing. Jan Klapuš

Ing. Jan Panský